

Cyd-Bwyllgor Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru – Cynllun Archwilio Manwl 2024

Blwyddyn archwilio: 2023-24

Dyddiad cyhoeddi: Awst 2024

Cyfeirnod y ddogfen: 4430A2024

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o'r gwaith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol. Ceir rhagor o wybodaeth yn ein [Datganiad o Gyfrifoldebau](#).

Archwilio Cymru yw'r enw cyfunol anstatudol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n endidau cyfreithiol ar wahân â'u swyddogaethau cyfreithiol eu hunain fel y disgrifir uchod. Nid yw Archwilio Cymru yn endid cyfreithiol ac nid oes ganddi unrhyw swyddogaethau.

Ni dderbynnir unrhyw gyfrifoldeb gan yr Archwilydd Cyffredinol, staff Swyddfa Archwilio Cymru na, pan fo hynny'n gymwys, yr archwilydd penodedig mewn cysylltiad ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog neu weithiwr arall yn eu rhinwedd unigol nac i unrhyw drydydd parti.

Os gwneir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus wrth ymdrin â cheisiadau, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partiön perthnasol. Mewn cysylltiad â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru, Swyddfa Archwilio Cymru a, pan fo hynny'n berthnasol, yr archwilydd penodedig yn drydydd partiön perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu aildddefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Ynglŷn ag Archwilio Cymru

Ein nodau a'n huchelgeisiau

Rhoi Sicrwydd

i bobl Cymru bod arian cyhoeddus yn cael ei reoli'n dda

Egluro

sut mae arian cyhoeddus yn cael ei ddefnyddio a sut mae'n diwallu anghenion pobl

Ysbrydoli

a grymuso'r sector cyhoeddus yng Nghymru i wella

Manteisio'n llawn ar ein persbectif, ein harbenigedd a'n dyfnder mewnwelediad unigryw

Cryfhau ein sefyllfa fel llais awdurdodol, dibynadwy ac annibynnol

Cynyddu ein gwelededd, ein dylanwad a'n perthnasedd

Bod yn sefydliad enghreifftiol ar gyfer y sector cyhoeddus yng Nghymru a thu hwnt

Cynnwys

Cyflwyniad	5
Cipolwg ar eich archwiliad	7
Perthnasedd datganiadau ariannol	8
Risgiau sylweddol i ddatganiadau ariannol	9
Meysydd eraill y canolbwyntir arnynt	10
Amserlen archwilio datganiadau ariannol	11
Gwaith archwilio perfformiad arfaethedig	12
Swyddogaethau archwilio statudol	13
Ffi a'r tîm archwilio	14
Ansawdd archwilio	16
Cefnogi chi	17

Cyflwyniad

Mae'r Cynllun Archwilio Manwl hwn yn nodi fy nghyfrifoldebau statudol fel eich archwilydd allanol ac i gyflawni fy rhwymedigaethau o dan y Cod Ymarfer Archwilio.

Mae'n nodi'r gwaith y mae fy nhîm yn bwriadu ei wneud i fynd i'r afael â'r risgiau archwilio a nodwyd a meysydd allweddol eraill y canolbwyntir arnynt yn ystod 2024.

Mae hefyd yn nodi fy ffi archwilio amcangyfrifedig, manylion fy nhîm archwilio a dyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni gweithgareddau ac allbynnau arfaethedig fy nhîm archwilio.

Adrian Crompton
Archwilydd
Cyffredinol Cymru

Archwiliad o'r datganiadau ariannol

Mae'n ofynnol imi gyflwyno adroddiad ar eich datganiadau ariannol sy'n cynnwys barn ar eu 'gwirionedd a'u tegwch' a'r gwaith priodol o'u paratoi yn unol â gofynion cyfrifyddu. Byddaf hefyd yn cyflwyno adroddiad drwy eithriad ar nifer o faterion a nodir yn fanylach yn ein [Datganiad o Gyfrifoldebau](#).

Yn ychwanegol at fy nghyfrifoldebau dros archwilio datganiadau ariannol Cyd-bwyllgor Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru (y Cyd-bwyllgor), rwyf hefyd yn gyfrifol am ymateb i gwestiynau a gwrthwynebiadau ynghylch y cyfrifon oddi wrth etholwyr lleol (codir ffioedd ychwanegol am y gwaith hwn, os bydd angen).

Nid wyf yn ceisio cael sicrwydd llwyr ynghylch gwirionedd a thegwch y datganiadau ariannol a'r nodiadau cysylltiedig ond rwy'n mabwysiadu cysyniad perthnasedd. Fy nod yw nodi camddatganiadau perthnasol, hynny yw, y rhai a allai beri i'r sawl sy'n darllen y cyfrifon gael ei gamarwain. Nodir y lefelau pan fyddaf yn barnu camddatganiadau o'r fath i fod yn berthnasol yn ddiweddarach yn y cynllun hwn.

Ni orfodwyd unrhyw gyfyngiadau arnaf o ran cynllunio cwmpas yr archwiliad hwn.

Gwaith archwilio perfformiad

Mae'n rhaid imi fodloni fy hun bod y Cyd-bwyllgor wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau bod adnoddau'n cael eu defnyddio'n ddarvoudus, yn effeithlon ac yn effeithiol. Gwnaf hyn drwy ymgymryd â rhaglen briodol o waith archwilio perfformiad bob blwyddyn. Caiff fy rhaglen waith ei llywio gan faterion a risgiau penodol sy'n wynebu'r Cyngor a llywodraeth leol yn ehangach yng Nghymru. Rwyf hefyd wedi ystyried y gwaith sy'n cael ei wneud neu y bwriedir iddo gael ei wneud gan gyrrff adolygu allanol eraill a chan adrannau archwilio mewnol.

Cynhelir y rhan fwyaf o'm gwaith archwilio perfformiad gan ddefnyddio safonau archwilio Sefydliad Rhyngwladol Sefydliadau Archwilio Goruchaf (INTOSAI) sy'n sefydliad ambarél byd-eang ar gyfer y gymuned archwilio perfformiad. Sefydliad anllywodraethol yw ef sydd â statws ymgynghorol arbennig gyda Chyngor Economaidd a Chymdeithasol y Cenhedloedd Unedig.

Cipolwg ar eich archwiliad

Bydd fy archwiliad o ddatganiadau ariannol yn canolbwyntio ar eich risgiau a meysydd pwyslais eraill

Mae fy nghynllun archwilio wedi nodi'r risgiau canlynol:

Risg sylweddol i ddatganiadau ariannol

- Gwrth-wneud gan y Rheolwyr

Meysydd eraill y bydd y gwaith archwilio yn canolbwyntio arnynt

- Priso rhwymedigaethau net cronfa bensiwn

Bydd fy archwiliad o berfformiad yn cynnwys:

- Gwaith lleol – Trefniadau Llywodraethu

Perthnasedd datganiadau archwilio

Perthnasedd £83,000

Fy nod yw nodi a chywiro camddatganiadau perthnasol, hynny yw, y rhai a allai achosi i'r sawl sy'n defnyddio'r cyfrifon gael ei gamarwain fel arall.

Cyfrifir perthnasedd gan ddefnyddio:

- gwariant gros 2023-24 sef £4.159 miliwn
- Canran perthnasedd o 2%

Rwyf yn adrodd unrhyw gamddatganiad sy'n fwy na lefel ddibwys (a bennir ar berthnasedd o 5%) i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu. Y lefel ydi £4,159 ar gyfer 2023-24.

Meysydd o ddiddordeb penodol

Ceir rhai meysydd o'r cyfrifon a allai fod yn bwysicach i ddefnyddiwr y cyfrifon ac rydym wedi pennu lefel perthnasedd is ar gyfer y rhain:

- Tal uwch swyddogion £1,000
- Datgeliadau partïon cysylltiedig £10,000 ar gyfer unigolion; £83,000 ar gyfer cyrff eraill.

Risgiau sylweddol i ddatganiadau ariannol

Nodir risgiau sylweddol o gamddatganiad perthnasol y mae'r asesiad o risg cynhenid ar eu cyfer yn agos at ben uchaf y sbectrwm risg cynhenid neu'r rhai sydd i'w trin fel risg sylweddol yn unol â gofynion Safonau Rhyngwladol ar Archwilio eraill. Mae'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn gofyn i ni roi mwy o sylw ar y risgiau sylweddol hyn.

Arddangosyn 1: risgiau sylweddol i ddatganiadau ariannol

Risg sylweddol	Ein hymateb arfaethedig
Mae'r risg o wrth-wneud rheolaethau gan y rheolwyr yn bresennol ym mhob endid. Oherwydd y ffordd anrhagweladwy y gallai gwrth-wneud o'r fath ddigwydd, ystyrir ei fod yn risg sylweddol [Safon Ryngwladol ar Archwilio 240.32-33].	Bydd y tîm archwilio yn: <ul style="list-style-type: none">profi priodoldeb cofnodion cyfnodolion ac addasiadau eraill a wnaed wrth baratoi'r datganiadau ariannol;adolygu amcangyfrifon cyfrifyddu ar gyfer rhagfarn;gwerthuso'r rhesymeg dros unrhyw drafodiadau arwyddocaol y tu allan i gwrs busnes arferol.

Meysydd eraill y canolbwyntir arnynt

Cyflwynaf risgiau eraill o gamddatganiad perthnasol a nodwyd. Er na phenderfynwyd eu bod yn risgiau sylweddol fel yr uchod, hoffwn eu dwyn i'ch sylw.

Arddangosyn 2: meysydd eraill y canolbwyntir arnynt

Risg archwilio	Ein hymateb arfaethedig
<p>Prisio rhwymedigaeth net cronfa bensiwn</p> <p>Mae rhwymedigaeth cronfa bensiwn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS) a rhwymedigaeth cronfa bensiwn fel y'u hadlewyrchir yn y datganiadau ariannol yn amcangyfrifon perthnasol.</p> <p>Mae natur yr amcangyfrif hwn yn golygu ei fod yn ddarostyngedig i gryn dipyn o ansicrwydd gan ei fod yn sensitif i addasiadau bach yn y tybiaethau a ddefnyddir i'w gyfrifo.</p> <p>Mae effaith amodau economaidd, yn enwedig lefelau cyfraddau llog, yn cael effaith sylweddol ar y rhwymedigaeth hefyd. Ar 31 Mawrth 2024, er enghraifft, roedd y rhwymedigaeth mewn gwirionedd yn warged, yn bennaf oherwydd cyfraddau llog uwch</p>	<p>Bydd y tîm archwilio yn:</p> <ul style="list-style-type: none">• gwerthuso'r cyfarwyddiadau a roddwyd gan y rheolwyr i'w harbenigwr rheoli (actiwari) ar gyfer yr amcangyfrif hwn a chwmpas gwaith yr actiwari;• asesu cymhwysra, galluedd a gwrthrychedd yr actiwari a gynhaliodd y prisiadau;• asesu cywirdeb a chyflawnder y wybodaeth a roddwyd gan yr Awdurdod i'r actiwari i amcangyfrif y rhwymedigaeth;• profi cywirdeb rhwymedigaeth net y gronfa bensiwn a datgeliadau yn y datganiadau ariannol gyda'r adroddiad actiwaraid gan yr actiwari;• asesu pa mor rhesymol yw'r tybiaethau a wnaed gan yr actiwari drwy edrych ar adroddiad yr actiwari ymgynghorol (arbenigwr yr archwilydd) a chynnal unrhyw weithdrefnau ychwanegol sydd eu hangen.

Amserlen archwilio datganiadau ariannol

Nodaf isod ddyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni fy ngwaith archwilio cyfrifon ac allbynnau arfaethedig.

Arddangosyn 3: dyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni allbynnau arfaethedig

Allbwn arfaethedig	Gwaith a wnaed	Adroddiad wedi'i gwblhau
Cynllun Archwilio Manwl 2024	Gorffennaf 2024	Awst 2024
Gwaith archwilio datganiadau ariannol: <ul style="list-style-type: none">Adroddiad ar yr Archwiliad o Ddatganiadau AriannolBarn ar y Datganiadau Ariannol	Gorffennaf - Awst 2024	Tachwedd 2024

Gwaith archwilio perfformiad arfaethedig

Nodaf isod fanylion am fy ngwaith archwilio perfformiad a dyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni allbynnau arfaethedig.

Arddangosyn 4: dyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni allbynnau arfaethedig

Gwaith prosiect lleol – Trefniadau Llywodraethu	Adolygiad o gydymffurfiaeth y Cyd-bwyllgor â'i Drefniadau Llywodraethu	Caiff yr amserlenni ar gyfer y prosiect eu trafod â'r Cyngor a'u nodi ym mrieff penodol y prosiect a gaiff ei lunio ar gyfer pob archwiliad.
--	--	--

Swyddogaethau archwilio statudol

Swyddogaethau archwilio statudol

Yn ogystal ag archwilio'r cyfrifon, mae gennyf gyfrifoldebau statudol am gael cwestiynau ynghylch y cyfrifon a gwrthwynebiadau iddynt gan etholwyr lleol. Nodir y cyfrifoldebau hyn yn Neddff Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004:

- Adran 30 Archwilio dogfennau a chwestiynau yn ystod archwiliad;
- Adran 31 Yr hawl i wneud gwrthwynebiadau yn ystod archwiliad.

Gan fod y gwaith hwn yn adweithiol, nid wyf wedi ei gymryd i ystyriaeth yn y tabl ffioedd isod. Os byddaf yn cael cwestiynau a gwrthwynebiadau, byddaf yn trafod ffioedd archwilio posibl ar y pryd.

Ffi a'r tîm archwilio

Ym mis Ionawr 2024, cyhoeddwyd ein [Cynllun Ffioedd](#) ar gyfer blwyddyn 2024-25 fel y'i cymeradwywyd gan Bwyllgor Cyllid y Senedd. Mae cynnydd cyfartalog o 6.4% yn fy nghyfraddau ffioedd ar gyfer 2024-25 o ganlyniad i bwysau chwyddiant na ellir ei osgoi a'r angen parhaus i fuddsoddi mewn ansawdd archwilio.

Rwyf yn amcangyfrif mai cyfanswm eich ffi archwilio fydd **£26,754**.

Bydd y broses gynllunio yn un barhaus, ac efallai y bydd angen newid fy rhaglen o waith archwilio, ac felly fy ffi, os bydd unrhyw risgiau newydd allweddol yn dod i'r amlwg. Ni fyddaf yn gwneud unrhyw newidiadau heb eu trafod â'r Cyd-Bwyllgor yn gyntaf.

Mae ein ffi archwilio ariannol yn seiliedig ar y rhagdybiaethau canlynol:

- Mae'r canlyniadau archwilio y cytunwyd arnynt yn nodi'r gofynion papur gwaith disgwylid i gefnogi'r datganiadau ariannol ac maent yn cynnwys amserlenni a chyfrifoldebau.
- Ni nodir unrhyw faterion arwyddocaol yn ystod yr archwiliad, heblaw yr hyn a grynhoir yn y cynllun hwn.

Arddangosyn 5: dadansoddiad o'r ffi archwilio

Maes archwilio	Ffi arfaethedig ar gyfer 2024 (£) ¹	Ffi wirioneddol ar gyfer 2023 (£)
Archwiliad o'r datganiadau ariannol ²	15,023	14,119
Gwaith archwilio perfformiad ³	11,731	11,025
Cyfanswm y ffi	26,754	25,114

¹ Nid yw'r ffioedd a ddangosir yn y ddogfen hon yn cynnwys TAW, nad yw'n cael ei chodi arnoch.

² Yn daladwy o fis Tachwedd 2023 hyd fis Hydref 2024.

³ Yn daladwy o fis Ebrill 2024 hyd fis Mawrth 2025.

Caiff prif aelodau fy nhîm, ynghyd â'u manylion cyswllt, eu crynhoi yn **Arddangosyn 6**.

Arddangosyn 6: fy nhîm archwilio lleol

Enw	Rôl	Manylion cyswllt
Matthew Edwards	Cyfarwyddwr Ymgysylltu	Matthew.Edwards@audit.wales
Gary Emery	Cyfarwyddwr Archwilio (Archwilio Perfformiad)	Gary.Emery@audit.wales
Yvonne Thomas	Rheolwr Archwilio (Archwilio Ariannol)	Yvonne.thomas@audit.wales
Carwyn Rees	Rheolwr Archwilio (Archwilio Perfformiad)	Carwyn.Rees@audit.wales
Siwan Glyn	Uwch Archwiliwr (Archwilio Ariannol)	Siwan.glyn@audit.wales
Alan Hughes	Arweinydd Archwilio (Archwilio Perfformiad)	Alan.Hughes@audit.wales

Ceir rhai bygythiadau i annibyniaeth y mae angen i mi eu dwyn i'ch sylw mewn perthynas â'r Rheolwr Archwilio sy'n gydnabod i aelod o Grŵp Gweithredol y Cyd-bwyllgor. Nid yw gwaith y Rheolwr Archwilio'n ei gwneud yn ofynnol cael unrhyw gyswllt uniongyrchol â'r aelod y tu allan i gyfarfodydd y Cyd-bwyllgor, a bydd camau priodol yn cael eu cymryd i sicrhau bod unrhyw wrthdaro posibl yn cael ei reoli. Ac eithrio hyn, gallaf gadarnhau bod holl aelodau eraill fy nhîm yn annibynnol ar y Cyd-bwyllgor.

Ansawdd archwilio

Mae ein hymrwymiad i ansawdd archwilio yn Archwilio Cymru yn absoliwt. Credwn fod ansawdd archwilio yn ymwneud â gwneud pethau'n iawn y tro cyntaf.

Defnyddiwn fodel tair llinell sicrwydd i ddangos sut yr ydym yn cyflawni hyn. Rydym wedi sefydlu Pwyllgor Ansawdd Archwilio i gydgyssylltu a goruchwyllo'r trefniadau hynny. Gwnawn ein gwaith yn ddarostyngedig i graffu annibynnol gan yr Adran Sicrhau Ansawdd* ac mae ein Cadeirydd yn gweithredu fel cyswllt ar ansawdd archwilio i'n Bwrdd. Am fwy o wybodaeth gweler ein [Hadroddiad Ansawdd Archwilio 2023](#).

Ein Pobl

Ffurir y llinell sicrwydd gyntaf gan ein staff a'n rheolwyr sy'n gyfrifol yn unigol ac ar y cyd am gyflawni'r safonau o ansawdd archwilio yr ydym yn dyheu amdanynt.

- Dewis y tîm cywir
- Defnyddio arbenigwyr
- Goruchwyllo ac adolygu

Trefniadau ar gyfer sicrhau ansawdd archwilio

Ffurir yr ail linell sicrwydd gan y polisïau, yr offer, y ddysg a'r datblygiad, y canllawiau, a'r arweinyddiaeth a ddarparwn i'n staff i'w cefnogi i gyrraedd y safonau ansawdd archwilio hynny.

- Rhaglen archwilio
- Moeseg
- Canllawiau
- Diwylliant
- Dysgu a datblygu
- Arweinyddiaeth
- Cymorth technegol

Sicrwydd annibynnol

Ffurir y drydedd linell sicrwydd gan y gweithgareddau hynny sy'n rhoi sicrwydd annibynnol dros effeithiolrwydd y ddwy linell sicrwydd gyntaf.

- Adolygiadau Rheoli Ansawdd Ymgysylltu
- Adolygiadau â thema
- Adolygiadau oer
- Dadansoddi'r achos sylfaenol
- Adolygiad gan gymheiriaid
- Y Pwyllgor Ansawdd Archwilio
- Monitro allanol

*Cangen monitro ansawdd Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr yw'r Adran Sicrhau Ansawdd.

Cefnogi chi

Mae Archwilio Cymru wedi datblygu amrywiaeth o adnoddau i helpu i graffu ar gyrff cyhoeddus yng Nghymru ac i gefnogi'r gyrff hynny i barhau i wella'r gwasanaethau y maent yn eu darparu i bobl Cymru.

Gallwch ddod o hyd i'r canlynol ar ein gwefan:

	ein gwaith Arfer Da , lle rydym yn rhannu arferion sy'n dod i'r amlwg a mewnwelediadau o'n gwaith archwilio i gefnogi ein hamcanion i sicrhau, esbonio ac ysbrydoli.
	ein cylchlythyr sy'n rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf ichi yn rheolaidd am ein gwaith archwilio gwasanaethau cyhoeddus, arferion da a digwyddiadau.
	ein cyhoeddiadau sy'n cwmpasu'r gwaith a gwblhawyd gennym wrth archwilio gyrff cyhoeddus.
	gwybodaeth am ein blaenraglen o waith archwilio perfformiad 2023-2026 a gaiff ei llywio gan weithgarwch ymgysylltu rhanddeiliaid a'n darlun o ddadansoddi gwasanaethau cyhoeddus.
	offer data a ffeithluniau amrywiol i'ch helpu i ddeall tueddiadau o ran gwariant cyhoeddus yn well, gan gynnwys amrywiaeth o wybodaeth arall am y gwaith o graffu ar ddarpariaeth gwasanaethau cyhoeddus.

Gallwch ddod o hyd i fwy am Archwilio Cymru yn ein [Cynllun Blynyddol 2024-25](#) ac [Ein Strategaeth 2022-27](#).

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.